

گفت‌وگو با سیروس کهوری‌نژاد درباره علاقه‌اش به بازی در سریال‌ها و فیلم‌های ارزشی

برای شهدای مدافع حرم کاری نکرده‌ایم

زهراصلواتی

خبرنگار

عمده فعالیت‌های سیروس کهوری‌نژاد بر تئاتر و هنر نمایش متمرکز است و البته دستی هم در نوشتن فیلم‌نامه و نمایش‌نامه دارد. کهوری‌نژاد که آثار پرشماری در ژانر دفاع مقدس ندارد، از جمله هنرمندانی است که جنگ را از نزدیک درک و همیشه درباره دفاع مقدس

اظهار نظر کرده و به بازی در آثار متعلق به این ژانر تمایل نشان داده است. این هنرمند بازی در آثار دفاع مقدسی از جمله «اخراجی‌ها» و «اروند» را در کارنامه هنری خود دارد و در فیلم «ماهیان سرخ» نیز به ایفای نقش پرداخته است. همچنین نمایش‌هایی مانند «آمیر علی» و «رویای

شب دهم» با بازی کهوری‌نژاد و با محوریت رزمندگان و شهدای مدافع حرم روی صحنه رفته است. بازیگر فیلم «روز واقعه» و سریال «یوسف پیامبر» اعتقاد دارد که دفاع مقدس یک حقیقت همیشه جاری است که همچنان ادامه دارد.

مکان‌هایی که جنگ در آنها رخ داده، وجود دارد. حتی بسیاری از گروه‌های تئاتری در آن زمان در خطوط مقدم جبهه حضور می‌یافتند و مستقیم با رزمندگان در ارتباط بودند. به نظرم برگزاری یک جشنواره می‌تواند در ساخت و متمرکز شدن تولید فیلم کوتاه، بلند و مستند در حوزه مدافعان حرم موثر باشد. می‌بینم که بسیاری از دوستان فیلم کوتاه درباره این موضوع کار می‌کنند، حتی در سینمای جوان هم اتفاقاتی در حال رخ دادن است. متأسفانه هزینه ساخت اثر نمایشی در تلویزیون و سینما با توجه به شرایط روز خیلی بالا رفته است. مسئولان باید همت کنند تا این هزینه‌ها تأمین شود. گاهی آنها در مواجهه با هزینه‌های ساخت یک فیلم یا سریال چنان برخورد ناباورانه و عجیبی دارند که هنرمند ترجیح می‌دهد به سراغ کار دیگری برود. دفاع مقدس حقیقتی جاری است و همچنان هم ادامه دارد. همین الان که ما داریم با هم صحبت می‌کنیم، کسانی در حال دفاع و محافظت از کشور هستند. در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ و حتی تا میانه‌های دهه ۸۰ حمایت‌هایی از سینمای دفاع مقدس صورت می‌گرفت و آثاری در این حوزه ساخته می‌شد اما ۱۵ سالی است که همه خودشان را از ماجرا کنار کشیده‌اند و این سینما بدون متولی مانده است. کارها به دست بخش خصوصی افتاده و صراحتاً می‌گویم این بخش ترجیح می‌دهد یک کار جلف بسازد. وقتی فیلم‌های دهه ۷۰ را می‌بینم، تعجب می‌کنم که در قیاس با فیلم‌های دهه ۹۰ چقدر فرهیخته هستند.

❓ نمی‌توان از حضور شما در آثار دفاع مقدس صحبت کرد و اشاره‌ای به فیلم اخراجی‌ها داشت که روی آنتن تلویزیون هم رفته است. حالا که سال‌ها از ساخت و اکران سه‌گانه اخراجی‌ها می‌گذرد، چه نظری درباره این فیلم دارید؟
اخراجی‌های ۱ را دوست دارم اما اخراجی‌های ۲ و ۳ را نه. اخراجی‌های ۱ واقعا یک اثر سینمایی بود اما سری دوم و سومش نه.

❓ نقش کریم سوسکه یا همان حاج کریم در این فیلم چه جذابیت‌هایی برایتان داشت؟
در اخراجی‌ها آدم‌های جبهه همان کاراکترهای کلیشه‌ای قبلی نبودند و همین جذاب‌شان می‌کرد. در اخراجی‌های ۱ از کسانی صحبت می‌شد که در جبهه بودند و حتی جان‌شان را دادند اما هیچ وقت به آنها پرداخته نشده بود. قشری از اجتماع بودند که از دل مردم برخاسته و اتفاقاً هیچ ادعایی هم نداشتند. البته اگر ادعایی هم داشتند، کسی قبول نمی‌کرد. اخراجی‌های ۱ باعث شد از این افراد یاد شود و مردم آنها را به خاطر بیاورند.
❓ کدام کاراکتر در سریال‌ها و فیلم‌های دفاع مقدس برایتان محبوبیت ویژه‌ای دارد و مثلاً دوست داشتید چنین نقشی را خودتان بازی می‌کردید؟
نمی‌توانم از کاراکتر خاصی نام ببرم. خودم در فیلم «ماهیان سرخ» به کارگردانی اسد سیاح نقش یک پروفیسور را داشتم که خودش بیجه جنگ است و می‌آید در بین مفقودان کنکاش و هویت یکی از آنها را مشخص می‌کند. در نهایت هم خودش به علت عارضه شیمیایی که دارد، شهید می‌شود. خودم این نقش را خیلی دوست داشتم. انسانی بود که درگیر جنگ بود و پس از آن هم دغدغه‌اش را داشت.

چند سال اخیر چند فیلم دفاع مقدسی ساخته شده است؟ هر سال کدام فیلم دفاع مقدسی در جشنواره فجر به نمایش درمی‌آید؟ فیلمی ساخته نمی‌شود که ما در آن بازی کنیم. در سال چند سریال دفاع مقدسی ساخته می‌شود؟

❓ شما در تئاتر توجه ویژه‌ای به دفاع مقدس و موضوعات پیرامون آن داشته‌اید. فکر می‌کنید چه ظرفیت‌هایی در هنر نمایش برای پرداخت به چنین مفاهیمی وجود دارد؟

ظرفیت فراوانی وجود دارد، البته به این شرط که اجازه پرداخت را بدهند. روی هر قسمت دفاع مقدس که بخواهید دست بگذارید و به آن بپردازید، چون نهایتاً به بعضی‌ها بازمی‌گردد، اجازه ورود نمی‌دهند. برای مثال، وقتی من بگویم دست در جیب یکدیگر نکند، چون در جبهه کسی دست در جیب دیگری نمی‌کرد، تلنگری است برای بخشی از جامعه و به خیلی‌ها برمی‌خورد. در نتیجه، سنگ اندازی‌ها شروع می‌شود. در زمان نگارش فیلم‌نامه یک سریال دفاع مقدسی با یکی از هم‌رزمان شهید همت صحبت می‌کردم. او گفت ضبط صوت را خاموش کن تا رازهای مگوی جنگ برایت حرف بزنم. وقتی برخی مسائل را مطرح کرد، دیدم نمی‌توانم به هیچ‌کدام از این موضوعات بپردازم. همه واقعیت‌ها را نمی‌توان گفت؛ در نتیجه نویسنده با خودش می‌گوید اصلاً چرا در مبحثی ورود کنم که نتوانم از آن حرف بزنم؟ از سوی دیگر، نوعی سلیقه هم در ساخت آثار نمایشی اعمال می‌شود که حاصل سهل‌انگاری است. کسی هم نمی‌تواند به آن اعتراض کند.

❓ شما یکی از اولین هنرمندانی هستید که به رزمندگان و شهدای مدافع حرم پرداخته‌اید. چه شد که به سراغ این موضوع رفتید و به نظراتان این شهدا و مدافعان به نوعی در سینما تلویزیون و تئاتر مغفول نمانده‌اند؟

البته خودم هم کار خاصی در این حوزه نکرده‌ام. در نمایش «آمیر علی» کمک دوستان بودم و در نمایش «رویای شب دهم» که درباره شهید رضوانی (از شهدای مدافع حرم بود) هم بازی کردم. راستش وقتی چنین پیشنهادهایی را دریافت می‌کنم، نمی‌توانم نپذیرم؛ چرا که باید روزی پاسخگو باشم و از من خواهند پرسید که کاری برای معرفی ما به شما پیشنهاد یا محول شد، اما قبول نکردی؛ چرا؟ آنجاست که پاسخ و عذر موجهی ندارم. البته یکسری کارها در حوزه شهدا و رزمندگان مدافع حرم صورت گرفته اما کافی نیست. یک موضوع دیگر در حوزه مدافعان حرم عدم دسترسی به فضا و حتی کسانی است که درگیر آن بوده‌اند، در حالی که در دفاع مقدس چنین محدودیتی وجود ندارد و هنوز آدم‌های جنگ در دسترس هستند و در میان مازندگی می‌کنند و امکان حضور در خطوط و

بازیگری در سینما،

تلویزیون و تئاتر

مانند فیلتری است

که ما را به زمان

دیگری می‌برد و در

این انتقال، بازیگر

می‌تواند احساس

خود در آن زمان را به

مخاطب منتقل کند

❓ در جایی از قول شما خواندم که به بازی در آثار نمایشی دفاع مقدس علاقه خاصی دارید. این علاقه چه خاستگاهی دارد و از کجا نشأت می‌گیرد؟

احساس می‌کنم بازیگری در سینما، تلویزیون و تئاتر مانند فیلتری است که ما را به زمان دیگری می‌برد و در این انتقال، بازیگر می‌تواند احساس خود در آن زمان را به مخاطب منتقل کند. عوامل دیگری مثل نویسندگی، کارگردانی، صدا، تصویر، صحنه‌آرایی و نورپردازی هم بازیگر را در این مسیر یاری می‌رسانند. آثار نمایشی دفاع مقدس یک برهه خاصی تاریخی را برای مخاطب روایت می‌کنند و به قشری می‌پردازند که در این مقطع نقش‌آفرینی کرده‌اند. نه فقط در ایران که در سایر کشورها هم جنگ به ندرت اتفاق می‌افتد و معمولاً همه نسل‌ها نمی‌توانند چیزهایی مثل حضور در جبهه و دفاع از وطن را به شکل عینی و واقعی تجربه کنند. در اینجا جاست که بازیگر می‌تواند با نقش‌آفرینی در فیلم‌های دفاع مقدس کسانی را به تصویر بکشد که جان و مال خود را در راه صیانت از کشور فدا کردند یا به افرادی بپردازد که بازماندگان جنگ هستند و همچنان تبعات آن را با خود به همراه دارند. نمی‌توان این حجم از فداکاری و از خودگذشتگی را نادیده گرفت و در حد توان، باید یاد و نام این افراد را زنده نگه داشت؛ هرچند امکاناتی که در حال حاضر در اختیار است، چندان اجازه این کار را نمی‌دهد. متأسفانه دغدغه بسیاری از مسئولان معطوف به دفاع مقدس نیست و حتی گاهی احساس می‌شود که یک حرکت عاقلانه در جریان است تا مسأله جنگ و رزمندگان به فراموشی سپرده شود. وظیفه من به عنوان یک بازیگر این است که اجازه ندهم این اتفاق بیفتد؛ چرا که دفاع مقدس و ارزش‌هایش غیرقابل کتمان است و فراموشی این ارزش‌ها به یک فاجعه می‌ماند.

❓ پس چرا فعالیت آنجانی در این حوزه نداشته‌اید و حضورتان در آثار

دفاع مقدس در سینما و

تلویزیون البته به چند فیلم

محدود مثل اخراجی‌ها و

اروند خلاصه می‌شود؟

آیا پیشنهادها

چشمگیر نبودند؟

من از شما سؤال می‌کنم در